

حمایت اکثریت دموکرات‌ها از هریس

منابع کارزار انتخاباتی کامالا هریس در انتخابات ریاست جمهوری ۲۰۲۴ آمریکا که خواستند نام آنها فاش نشود به رویتز اعلام کردند که معاون رئیس جمهور آمریکا حمایت اکثریت نمایندگان کنوانسیون ملی دموکرات‌ها را کسب کرده و این موضوع به احتمال بسیار زیاد موقعیت وی را به عنوان نامزد نهایی حزب دموکرات در زمان برگزاری کنوانسیون ملی حزب دموکرات تثبیت خواهد کرد. این منابع به رویتز گفتند که هریس در حال حاضر حمایت ۲ هزار و ۲۱۴ نماینده کنوانسیون ملی دموکرات‌ها را کسب کرده که بسیار بیشتر از اکثریت مورد نیاز برای معرفی شدن به عنوان نامزد نهایی حزب دموکرات در انتخابات ریاست جمهوری ۲۰۲۴ آمریکا در پنج نوبت است. همچنین نتایج یک نظرسنجی انجام شده توسط خبرگزاری آسوشیتدپرس نیز نشان داد که هریس از حمایت ۲ هزار و ۵۳۸ نماینده کنوانسیون ملی دموکرات‌ها برخوردار است. هریس برای اینکه در زمان برگزاری کنوانسیون ملی حزب دموکرات در ماه آینده به عنوان نامزد نهایی این حزب انتخاب شود، حداقل نیاز به کسب آرای یک هزار و ۹۷۶ نماینده کنوانسیون ملی دموکرات‌ها دارد.

بیانیه پکن در مسیر وحدت ملی فلسطین

رئیس دفتر روابط ملی جنبش حماس بیانیه پکن را یک گام مثبت در مسیر دستیابی به وحدت ملی فلسطین دانست و اهمیت آن را از نظر مکان و دولت میزبان مهم ارزیابی کرد. پایگاه خبری حماس اعلام کرد، «حماس بهران» رئیس دفتر روابط ملی و عضو دفتر سیاسی جنبش حماس اظهار داشت: «بیانیه پکن یک گام مثبت در مسیر دستیابی به وحدت ملی فلسطین است و اهمیت آن از نظر مکان و دولت میزبان مهم است زیرا ما در مورد چین سخن می‌گوییم که از وزن بین‌المللی برخوردار و موضع آن در حمایت از مسئله فلسطین محکم است.» وزیر امور خارجه چین روز گذشته از توافق گروه‌های فلسطینی با تشکیل دولت آشتی و صدور بیانیه مشترک در پایان نشست دو روزه در پکن خبر داد. بهران از تلاش‌های فراوان چین برای رسیدن به این توافق قدرتی کرد و افزود: «پکن با توجه به وزن و جایگاه خود برای اولین بار در این مسیر حرکت می‌کند و این چیزی است که ما به عنوان یک فلسطینی برای مقابله با سیاست انحصارطلبی آمریکادار قبال مسئله فلسطین نیاز داریم.»

ژاپن به دنبال چتر هسته‌ای آمریکا

وزرای امور خارجه و دفاع ژاپن و آمریکا در حال مذاکره بر سر تدوین سند مشترک بازدارندگی هستند، این سند به تکیه امکان می‌دهد در مواقع لزوم از چتر امنیت هسته‌ای آمریکا بهره‌مند شود. رسانه‌های ژاپنی نوشتند دولت‌های ژاپن و آمریکا قصد دارند اولین سند مشترک دفاعی خود را با هدف بازدارندگی گسترده تهیه کنند. در این سند، آمریکا از قابلیت‌های نظامی خود از جمله چتر هسته‌ای برای محافظت از ژاپن استفاده می‌کند. به گفته منابع دولتی، وزرای خارجه و دفاع هر دو کشور اواخر ماه جاری در توکیو درباره بازدارندگی هسته‌ای و سایر موضوعات گفت‌وگو خواهند کرد تا جهت‌گیری این سند را تأیید کنند. بازدارندگی گسترده یک اقدام امنیتی است که در آن کشورهای متحد با نشان دادن قصد خود برای انجام اقدامات تلافی‌جویانه در صورتی که هر یک از آن‌ها مورد حمله نظامی قرار گیرند، از تجاوز کشورهای ثالث جلوگیری می‌کنند. آمریکا اعلام کرده است چتر هسته‌ای و سایر قابلیت‌های بازدارندگی خود از جمله سلاح‌های متعارف را در اختیار ژاپن، کره جنوبی و کشورهای عضو ناتو قرار می‌دهد.

کرد. امروزه در بنگلادش ۵۶ درصد از مشاغل دولتی در اختیار خویشاوندان آن مبارزان است و برای آن‌ها سهمیه‌هایی اختصاصی برای تصدی شغل دولتی در نظر گرفته شده است. سال‌ها بعد از شیخ مجیب‌الرحمان، این سهمیه‌ها گسترش پیدا کرد و برای زنان، برخی قومیت‌ها، اقلیت‌ها و افراد دارای معلولیت نیز سهمیه‌هایی جداگانه در نظر گرفته شد. دانشجویان معترض خواستار این بودند که علاوه بر سهمیه بازماندگان مبارزان استقلال، سهمیه زنان و قومیت‌ها نیز حذف شود اما اعتراضی به سهمیه اقلیت‌ها و افراد دارای معلولیت نداشتند. آن‌ها در بیانیه‌ای خواسته‌های خود را این سه گزینه اعلام کرده‌اند:

- ▶ لغو نظام سهمیه‌ای موجود برای مشاغل دولتی
- ▶ ارائه سهمیه با نرخ عادلانه به گروه‌های اقلیت و افراد معلول
- ▶ تصویب قانون جدید در مجلس که براساس آن نظام سهمیه‌بندی جدید برای حداکثر ۵ درصد از کل مشاغل تعیین می‌شود.

سیستم سهمیه‌بندی قبال از بین رفته بود؟

در سال ۲۰۱۸ دو دانشجوی یک روزنامه‌نگار در خواستی به دادگاه عالی داکا ارائه دادند که سیستم سهمیه‌بندی مشاغل دولتی اصلاح شود. هم‌زمان با طرح این درخواست، اعتراضاتی هم از سوی دانشجویان به راه افتاد و تلاش شد تا افکار عمومی نیز با اعمال فشار بر دولت و دادگاه عالی، آن‌ها را به اصلاح سهمیه‌بندی‌ها وادار کنند. در آن زمان، اعتراضات تا این اندازه خشونت‌آمیز نبود. پس از چند ماه اعتراض در نهایت شیخ حسینه راضی شد تا سیستم سهمیه‌بندی مشاغل دولتی را برچیند و به این ترتیب معترضان موفق شدند به اهداف خود دست پیدا کنند. با این حال، در ماه ژوئن امسال، دیوان عالی کشور پس از شکایت تعدادی از خانواده‌های مبارزان استقلال که از لغو سهمیه ناراضی بودند حکم به بازگشت سهمیه‌ها داد و به این ترتیب بار دیگر نظام سهمیه‌بندی مشاغل دولتی به بنگلادش بازگشت. آصف نذول، استاد حقوق در دانشگاه داکا به روزنامه واشنگتن پست می‌گوید: «زیر نظر خانم شیخ حسینه، دستگاه قضایی هم به‌طور کامل تحت کنترل او قرار دارد. دقیقاً به همین دلیل است که پیکان اعتراضات به سوی دولت گرفته شده است.»

دیوان عالی و دولت کوتاه آمدند؟

در پی تشدید اعتراضات در بنگلادش بر سر قانون سهمیه‌بندی مشاغل دولتی دادگاه استیناف دیوان عالی این کشور بخش عمده قانون سهمیه‌بندی را لغو کرد. ابومحمد امین‌الدین، دادستان کل بنگلادش در گفت‌وگو با رویتز گفت که دادگاه استیناف حکم دادگاه بدوی را لغو و دستور تخصیص ۹۳ درصد مشاغل دولتی به نامزدها براساس شایستگی را صادر کرده است. براساس حکم دیوان عالی بنگلادش، ۹۳ درصد مشاغل بخش دولتی براساس «شایستگی» افراد و تنها ۵ درصد برای اعضای خانواده کهنه‌سربازان جنگ استقلال این کشور در سال ۱۹۷۱ باید تعلق بگیرد. همچنین ۲ درصد باقیمانده نیز براساس حکم دادگاه باید به افراد اقلیت‌های قومی یا دارای معلولیت اختصاص یابد. تا پیش از این، یک‌سوم مشاغل بخش دولتی به بستگان سربازان استقلال اختصاص می‌یافت. پس از صدور این حکم، دولت ۲ روز تعطیل رسمی اعلام کرد و شیخ حسینه، نخست‌وزیر بنگلادش، احزاب اپوزیسیون را مسئول بروز خشونت‌های مرگبار اخیر این کشور در جریان اعتراضات دانشجویان علیه سهمیه‌های شغلی دولتی دانست. احزاب اپوزیسیون به اتهامات حسینه پاسخی ندادند، اگرچه قبالاً دولت او به دلیل اقتدارگرایی و نقض حقوق بشر انتقاد کرده بودند. حسینه در سخنرانی خود تأکید کرد که منع آمد و شد که برای محافظت از شهروندان اعمال شده بود، پس از بهبود وضعیت لغو خواهد شد. با این وجود تا لحظه انتشار این گزارش دسترسی به اینترنت در بنگلادش هنوز بسیار محدود است و دولت حاضر نشده تا محدودیت‌ها را بردارد.

واکنش‌های بین‌المللی

طی روزهای اخیر دانشجویان بنگلادشی در نقاط دیگر جهان، از جمله در میدان تایمز نیویورک، شهرهای ملبورن و سیدنی در استرالیا و کینیا پاپیانتخت دانمارک، تظاهرات کوچکی برگزار کردند. ایالات متحده از نزدیک خشونت ناشی از اعتراضات جاری در داکا را زیر نظر دارد. سخنگوی وزارت امور خارجه آمریکا با تأکید بر اینکه «آزادی بیان و تجمع مسالمت‌آمیز برای یک دموکراسی نوظهور بسیار مهم است»، اعمال خشونت‌آمیز اخیر را محکوم کرد. استفان دوجاریک، سخنگوی آنتونیو گوترش نیز گفت که دبیرکل سازمان ملل متحد از همه طرف‌ها خواسته تا خویشتن‌داری کنند و از دولت بنگلادش خواست تا درباره تمام اعمال خشونت‌آمیز تحقیق کند. نیلا ماسرالی، سخنگوی اتحادیه اروپا در امور خارجی و سیاست امنیتی نیز در بیانیه‌ای گفت: اتحادیه اروپا عمیقاً از خشونت و تلفات جانی غم‌انگیزی که در جریان اعتراضات در بنگلادش رخ داده است، نگران است. ماسرالی خاطرنشان کرد: جلوگیری از خشونت بیشتر و یافتن فوری راه‌حل مسالمت‌آمیز برای وضعیت، با پشتوانه حاکمیت قانون و آزادی‌های دموکراتیک، مهم است.

از سرکوب خونین

استگاه قضایی از موضع خود عقب‌نشینی کردند؟

صادر کرد که بیشتر آن به اروپا و آمریکا بود. برای بسیاری این سوال مطرح است که چرا کشورهای غربی که چنین اهرم فشار اقتصادی مهمی در اختیار دارند، به شیخ حسینه اجازه می‌دهند با مصونیت و به صورت سیستماتیک اقدام به تخریب نهادهای دموکراتیک کند. یکی از موانع اصلی برخورد با خانم حسینه، هند است که با هر گونه اقدام تنبیهی علیه بنگلادش مخالفت می‌کند. دلیلی نمی‌خواهد در دسترسی هفت ایالت شمال شرقی این کشور به حمل و نقل جاده‌ای و رودخانه‌ای از طریق بنگلادش مشکلی ایجاد شود. هند همچنین نگران منطقه «گردن مرغ» است، یک گذرگاه زمینی ۲۰ کیلومتری که از میان نپال، بنگلادش و بوتان عبور می‌کند و ایالت‌های شمال شرق هند را به بقیه این نقاط این کشور وصل می‌کند. مقام‌های دلی نگران آن هستند که این منطقه در یک درگیری احتمالی با رقیب اصلی اش چین، به‌عنوان نقطه ضعفی استراتژیک برای ضربه زدن به هند مورد استفاده قرار بگیرد. خانم حسینه اندکی بعد از به قدرت رسیدن در سال ۲۰۰۹، با اقدام علیه گروه‌های شورشی مستقر در شمال شرق هند که در این سوی مرز هم فعالیت داشتند، رضایت و حمایت دلی را جلب کرد. این نگرانی هم وجود دارد که هر گونه مجازات جدی داکا، باعث نزدیک شدن بنگلادش به چین شود. پکن همین الان هم مشتاق است که در چارچوب رقابت منطقه‌ای با هند، جای پای خود را در بنگلادش محکم کند.

نظام سهمیه‌بندی چه زمانی به وجود آمد؟

این نظام سهمیه‌بندی اولین بار در سال ۱۹۷۲ از سوی شیخ مجیب‌الرحمان، بنیانگذار کشور بنگلادش که رهبری جنگ استقلال این کشور از پاکستان را بر عهده داشت بنا شد. هزاران نفر از استقلال‌طلبان شامل معترضان و جنگجویان در این جنگ استقلال کشته شدند. سیستم سهمیه‌بندی تضمین می‌کرد که دولت بنگلادش از مبارزان آزادی، فرزندان و نواده‌های آنان مراقبت خواهد

در سال ۱۹۹۶ به قدرت رسید. اما در انتخابات ۲۰۰۱ قدرت را به خالد ضیا، رهبر حزب ملی گرای بنگلادش واگذار کرد. خالد ضیا اکنون به اتهامات مربوط به فساد عملاً در حصر خانگی است و وضعیت سلامتی او هم رو به وخامت است. به همین دلیل موقعیت رهبری در حزب ملی گرای بنگلادش به شدت تضعیف شده است. گروهی از گزارشگران ویژه سازمان ملل متحد هم در ماه نوامبر درباره وضعیت حقوق بشر در بنگلادش هشدار دادند. آنها گفتند: «استفاده از سیستم قضایی به عنوان سلاحی برای حمله به روزنامه‌نگاران، مدافعان حقوق بشر و رهبران جامعه مدنی، استقلال دستگاه قضایی را خدشه‌دار می‌کند و حقوق اولیه بشر را از بین می‌برد.» اما وزیر دادگستری بنگلادش می‌گوید دولت هیچ دخالتی در کار دادگاه‌ها ندارد: «دستگاه قضایی در این کشور کاملاً مستقل عمل می‌کند.» آمار بسیار بالای دستگیری‌ها و محکومیت‌ها تنها دلیل نگرانی گروه‌های مدافع حقوق بشر نیست. آنها می‌گویند از سال ۲۰۰۹ هزاران مورد از ناپدیدشدن‌های قهری و قتل‌های فراتر از دست نیروهای امنیتی را مستند کرده‌اند. دولت با قطعیت اتهام دست داشتن در چنین مواردی را رد می‌کند، اما هم‌زمان محدودیت‌های شدیدی برای روزنامه‌نگاران خارجی که می‌خواهند درباره این اتهامات تحقیق کنند، وضع می‌کند. بیشتر روزنامه‌نگاران داخلی از ترس‌شان تحقیق درباره این پرونده‌ها را رها کرده‌اند. تعداد قتل‌های فراتر از سال ۲۰۲۱ به شدت کاهش پیدا کرده است. در آن زمان آمریکا تحریم‌هایی را علیه «گردان اقدام سریع»، نیروهای شبه‌نظامی باند، و هفت نفر از فرماندهان فعلی و سابق آن وضع کرد. اما تحریم‌های محدود آمریکا باعث بهبود کلی وضعیت حقوق بشر در بنگلادش نشده است. به همین دلیل است که بعضی سیاستمداران خواهان اقداماتی جدی‌تر از سوی کشورهای غربی شده‌اند. بنگلادش بعد از چین دومین صادرکننده بزرگ پوشاک در جهان است. سال گذشته میلادی این کشور بیش از ۴۵ میلیارد دلار لباس

